

شیوه‌های نوین مدیریت در سازمان‌های مردم‌نهاد

قرن ۲۱ با تحولی شگرف و عظیم در IT یعنی تکنولوژی اطلاعات و ابزار اطلاع‌رسانی روبه‌رو بوده است. سرعت تغییرات بشر امروز را در معرض تغییرات بنیادی در ساختار اداره امور و حتی در تفکرات و همچنین شیوه‌های مدیریت قرار داده است. از آنجا که به موازات این پیشرفت‌ها، میزان مشارکت و نقش‌آفرینی مردم در امور زندگانی در ابعاد مختلف افزایش چشمگیر یافته است.

روزگاری فقط دولت‌ها تعیین‌کننده سیاست بوده و امور مردم تنها با تصمیمات آنان اداره می‌شد اما به تدریج، بسته به سلایق و خواسته‌های آنان در گروه‌های مختلف مورد علاقه اعم از اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، هنری، ورزشی و… دسته‌بندی شده و در قالب سازمان‌ها و نهادهای مردمی و غیردولتی NGOنقش‌فعال و مؤثر خود را در تعیین سرنوشت جامعه ایفا می‌کنند.

بسته به جوامع مختلف و سیستم‌های سیاسی حاکم بر آنها میزان مشارکت و تعیین‌کننده‌های این نهادها متغیر است اما در کمتر کشوری می‌توان از نقش و فعالیت و اثرگذاری اینگونه نهادها غفلت نمود.

سازمان‌های مردم‌نهاد یا همان NGOها(سمن‌ها)، با توجه به موضوع فعالیت و میزان طرفداران و اعضای خود و شیوه فعالیت و سازماندهی خود، بعضاً بر تصمیمات و برنامه‌ریزی‌های راهبردی و بلندمدت حکومت‌ها و دولت‌های مستقر یا امور جاری و سیاست‌های در حال اجرا تأثیر گذاشتند و آنها را دچار تحول نموده و می‌نماید. طبیعی است که چنین سازمان‌هایی با توجه به وسعت سازمانی و اعضا و میزان تأثیرگذاری خود بر امور از روش ساده و ابتدایی اداره امور خویش عدول و خود را با مقتضیات سازمانی و محیطی خود منطبق نموده است و از روش‌های مدیریتی نوین و ابزار و برنامه‌های کاربردی جدید در مدیریت و سازماندهی خویش بهره‌گیری کنند.

تفویض امور و مسئولیت‌ها به اعضا، تقسیم‌کار بر اساس تجارب و تخصص‌ها، رابطه حرفه‌ای بین هماهنگ‌کننده‌های ارشد، گروه‌ها و… از راهکارهای نوینی هستند که نقش سازمان‌های مردم‌نهاد را پررنگ و حقیقی نموده است.

فعالیت نهادهای مردمی برای کمک به بخش‌های مختلف جامعه که در جریان سیاست‌گذاری‌های بخش دولتی و همچنین پدیده‌های طبیعی همچون بیماری‌ها و… آسیب دیدماند در بسیاری از کشورها موفقیت‌های چشمگیری را رقم زده است، تاکنون فعالیت مؤسسات خیریه مردمی در کشورمان نشان داده است که این نهادها می‌توانند در حل مشکلات هموطنانمان در بخش‌های مختلف از جمله بیماری، فقر و گرسنگی نقش بسزایی داشته باشند.

بر اساس تعاریف مستخرج از منابع گفتاری و نوشتاری جمهوری اسلامی ایران، این تعریف بیش از همه دیده می‌شود. سازمان غیردولتی تشکیلی مردمی است که خارج از محدوده دست و پاگیر دولتی عمل می‌کند و خدماتی از قبیل امدادی، حمایتی، بهداشتی، آموزشی، تحقیقی و… را با جلب کمک‌های داوطلبانه به جامعه می‌رساند و این تشکل حزب سیاسی و شرکت تجاری نمی‌باشد. در واقع سازمان‌های غیردولتی، سازمان‌های انسان‌دوستانه، توسعه‌گر، رفاهی یا حمایتی هستند که نقش واسط بین دولت و جامعه را بازی می‌کنند.

سازمان‌های غیردولتی، در توانمندسازی و فرهنگ‌سازی در جامعه و شناختن و ریشه‌یابی مسائل اجتماعی و ارائه راه‌حل‌های عملی برای رفع کاستی‌ها، می‌توانند با تقویت خودباوری و به کارگیری توان بالقوه نیروی کارآمد قشر عظیمی از مردم، مانع هدررفتن استعدادها شوند.

تشکل‌های غیردولتی فرصت مناسبی برای حضور افراد در جامعه به آنها می‌دهند تا با انجام کارهای داوطلبانه، به رشد فکری و بالابردن توانایی‌های خود بپردازند که اثرات مثبت آن در عرصه خانواده و جامعه انکارناشدنی است. همچنین این سازمان‌ها با جلب اعتماد و کمک‌های مردمی، ملی و بین‌المللی برای رفع گرفتاری‌های اجتماعی، می‌توانند بار سنگینی را از دوش دولت بردارند. دو رویکرد اساسی سنتی و سیستمی در اداره سازمان‌های غیردولتی قابل بررسی است.

در رویکرد سنتی، سازمان در انتظار منابع موردنیاز گروه‌های هدف می‌نشیند و پس از دریافت منابع، آنها را بین گروه‌های هدف توزیع می‌کند. در رویکرد سیستمی، سازمان به شناسایی نیازهای گروه هدف، می‌پردازد و پس از شناسایی و تشخیص نیازها به برنامه‌ریزی برای جذب منابع و تبدیل منابع به خدمت و توزیع خدمت به گروه‌های هدف می‌پردازد. اداره یک سازمان بر اساس رویکرد سیستمی نیازمند وجود زیرساخت‌های سیستمی است. شناسایی و تشخیص نیازهای گروه هدف و ارائه خدمت به گروه‌های هدف، نیازمند سیستم خدمات، برنامه‌ریزی جذب منابع، وجود سیستم‌های منابع انسانی، مالی و جذب منابع نیازمند سیستم‌های جلب مشارکت، روابط عمومی و داوطلبان است.

سیستم‌های عملیاتی نیازمند سیستم‌های پشتیبانی هستند و همه اینها در کنار هم به معنی وجود یک سازمان بزرگ است که اداره چنین سازمانی نیازمند برنامه‌ریزی استراتژیک، برنامه‌ریزی عملیاتی و بودجه است.

طرفداران رویکرد سنتی معمولاً مطرح می‌کنند که این زیرساخت‌ها و الزامات، صرف‌نظر از پیچیدگی حاکم بر طراحی و پیدامسازي آنها، هزینه در یک مؤسسه خیریه به‌داری توجیه‌است؟ باید توجه داشت، هر تصمیمی در یک سازمان واجد نقاط قوت و نقاط ضعف است. برای یک تصمیم‌گیری اصولی، ضروری است نتایج تحلیل و بررسی شود. بدیهی است که ایجاد زیرساخت‌های سیستمی مقداری هزینه پشتیبانی به سازمان تحمیل می‌کند که در سازمان‌های سنتی مقدار این هزینه به مراتب کمتر است، اما در مقابل رویکرد سیستمی از یکسو به پایداری سازمان و از سوی دیگر به تولید ارزش افزوده‌وی کمک‌های اهدایی نیکوکاران منجر می‌شود. این به این معنی است که در رویکرد سیستمی، یک مؤسسه خیریه با سازمان مردم‌نهاد فقط به ارائه‌اتمانه از محل کمک‌های نیکوکاران نمی‌پردازد، بلکه با سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های سازمان، تیم‌هایی را ایجاد می‌کند که کمک‌های مردم‌را به خدمت موردنیاز گروه هدف تبدیل کرده و این خدمت را به گروه هدف ارائه می‌کند. بدیهی است که تبدیل منابع به خدمات، ارزش افزوده می‌آفرینند.

امروز از یکسو گروه‌های کمک‌کننده و از سوی دیگر، گردانندگان سازمان‌های مردم‌نهاد سوال می‌کنند. در سازمان‌های مردم‌نهاد ارزش افزوده مهم است یا هزینه‌های بالاسری سازمان، قطعاً هر دو به یک اندازه مهم هستند. رعایت صرفه‌جویی و بالابردن بهره‌وری در یک سازمان مردم‌نهاد مهم و لازم است، اما کافی نیست. به‌طور دقیق‌تر، از تقای هم‌زمان بهره‌وری و ارزش افزوده نه تنها در سازمان‌های مردم‌نهاد، بلکه در نگاه‌های اقتصادی نیز مهم‌ترین وظیفه و مسئولیت مدیر سازمان است و این وظیفه و مسئولیت در سازمان‌های مردم‌نهاد به داری ماهیت آنها چندین برابر سنگین‌تر است. اندیشه نیکوکاری از دیرباز در کشور عزیزمان نهاده‌ینه بوده است که ریشه در باورها، آداب مذهبی و قومی مردم این سرزمین دارد. بر پایه همین اعتقادات است که سازمان‌های مردم‌نهاد به عنوان بازیگران جامعه مدنی با سرعت خوبی درحال شکل‌گیری و توسعه هستند و خوشبختانه در حال حاضر سازمان‌های غیرانتفاعی و غیردولتی بزرگی تا کنیه بر مشارکت مردم در حال ارائه خدمت هستند. در کنار این رشد کمی و کیفی سازمان‌های مردم‌نهاد ضرورت نظارت بر عملکرد آنها از دغدغه‌های جدی مردم و دولت است.نهادهای متولی رسیدگی به عملکرد این مؤسسات در چارچوب وظایف قانونی خود نظارت مستمر بر عملکرد این سازمان‌ها دارند، اما آنچه جای آن خالی است، نظارت مردم به عنوان تأمین‌کنندگان منابع مالی بر عملکرد این سازمان‌هاست. بدیهی است رشد آگاهی و انتظارات مردم، مسئولیت‌پذیری بیشتر این سازمان‌ها را در ارائه گزارش‌های آماروی تحلیل عملکرد، نه تنها به سازمان‌های رسمی نظارت‌کننده، بلکه به افکار عمومی به همراه خواهد داشت.

❖ **بنیانگذار بنیاد خیریه ملیا و هیئت رئیسه کمیته خیریه غدیر**

بخش ارزی ایران غیرشفاف‌ترین بازار

بازار ارز نشتی دارد؟!

افکار عمومی انتظار دارد گزارش منابع و مصارف ارزی ایران طی ۶ سال اخیر منتشر شود

شفاف نبودن حوزه ارزی اقتصاد ایران هزینه‌های زیادی چون گرانی ارز در بازار را به کشور تحمیل کرده است، این در حالی است که اطلاع دقیقی از ۲۵۰ میلیارد دلاری که در دوران تحریم‌ها توسط بانک مرکزی به بانک‌ها داده شد، نیست و نیز اطلاعاتی از ارزهای آزاد شده در جریان مذاکرات هسته‌ای در دست نیست. مینسو کیانی‌راد معاون پیشین ارزی بانک مرکزی در گذشته اعلام داشته بود که در سال‌های تحریم، ۲۰۰میلیارد دلار مرادوات ارزی صورت گرفت است و وی در اواخر دوره مدیریتی خود با برخی از بانک‌های دولتی، نیمه‌دولتی بورسی و غیربورسی بر سر شفاف نبودن این بانک‌ها در رابطه با ارزهایی که بانک مرکزی در اختیار آنها گذاشته بود تا فعالیت اقتصادی مشکلی از بابت ارز و انتقال آن نداشته باشند، اظهاراتی را عنوان کرد، اما از آن تاریخ تا کنون شفاف‌سازی صورت نگرفته است.

❖ **ارزهای ملی EPSبانک شد**

در دوران تحریم و مشکلاتی که از بابت نقل و انتقالات ارزی ایجاد شده بود، بانک مرکزی سهمیه ارزی قابل ملاحظه‌ای را برای برخی از بانک‌ها در نظر گرفت که این بانک‌ها نیز از طریق ایجاد شرکت‌های پوششی در ایران و خارج از کشور مبادلات ارزی را انجام می‌دادند اما اینکه گزارش‌اجمالی از این مرادوات و عودت ارزها به بانک مرکزی منتشر شود تا

کنون چنین امری اتفاق نیفتاده است و حتی شنیده شده که برخی از بانک‌های بورسی (EPS) سودسهم خود در مجامع را از طریق حوزه ارزی خود تأمین کرده‌اند، این در حالی است که گفته می‌شود این ارزها متعلق به بانک مرکزی بوده است.

❖ **تداوم ابهام ارزی در دولت یازدهم**

ابهام در حوزه ارزی اقتصاد ایران فقط به سال‌های تحریم محدود نشد و در دولت یازدهم نیز بخش ارزی کشور همچنان به عنوان یکی از غیرشفاف‌ترین حوزه‌ها شناخته می‌شود، به طوری که دولت یازدهم با گذشت ۳۸ماه از عمر خود اعلام نکرده که قبل، حین و بعد از برجام از طریق برخی از بانک‌ها عنوان شده است که در این زمینه با توجه به تقویت صادرات ارزی کشور اقدام کرده است، این در حالی است که تا کنون گزارش‌های زیادی از نشتی منابع ارزی کشور در این رابطه را که در سال‌های تحریم بوده است، این در حالی است که ارقام متفاوتی در خصوص ارزهای بلوکه شده ایران و کشور عنوان شده است، بالاترین رقم بیش از ۱۰۰میلیارد دلار است.

❖ **منابع ارزی خوب است، نشتی کجاست؟**

لازم به توضیح است که عمده ارزهایی که دولت یازدهم در جریان گفت‌وگوهای هسته‌ای با دست آورد، در حقیقت مربوط به دولت گذشته بود و در سال‌های روی کار آمدن دولت یازدهم نیز بخش ارزی کشور از محل صادرات نفت و فرآورده‌های نفتی، انواع کالا و خدمات منابع ارزی بلوکه شده در جریان گفت‌وگوهای هسته‌ای و کاهش مصارف ارزی واردات و قاچاق کالا باید در دولت یازدهم بازار را بافت قیمت همراه می‌شد که مشخص نیست بر چه اساسی این انتظار محقق شده است.

بر اساس این گزارش، مطابق آمار گمرک ایران واردات فقط در سال ۹۴ نسبت به سال ماقبل در حدود ۱۲ میلیارد دلار کاهش داشته است که دلیل این امر افت بهای جهانی کالا و

همچنین کاهش هزینه انتقال ارز و جابه‌جایی کالا عنوان می‌شود. این در حالی است که در دولت روحانی آمار صادرات انواع کالا فقط بیش از ۱۰۰میلیارد دلار بوده است.

یکی از مضرات اقتصاد غیر شفاف آن است که عده‌ای اراده می‌کنند و بدون مبنای علمی و توجیه منطقی تصمیم به افزایش بهای کالا و خدمات می‌گیرند که بازار ارز هم از این قاعده مستثنی نیست. در این بین، معلوم نیست نشتی بازار ارز کجاست که عده‌ای نمی‌گذارند قیمت ارز در ایران کاهش یابد و به شدت نیز دنبال افزایش بهای ارز هستند.

❖ **صادرات نفت چند برابر شد**

در شرایطی که پیش از دولت یازدهم صادرات نفت به مرز یک میلیون بشکه در روز رسیده بود، هم اکنون صادرات به بیش از ۲ میلیون بشکه در روز رسیده و روحانی تا کنون بارها و بارها به این مورد به عنوان یک دستاورد اعلام کرده است.

اسحاق جهانگیری معاون اول ریاست جمهوری گفت: بر اساس گزارش گمرک جمهوری اسلامی ایران، میزان صادرات غیرنفتی در ماه‌های نخست سال جاری با افزایش خوبی همراه بوده است.

احمد جمالی، مدیرکل سرمایه‌گذاری خارجی سازمان سرمایه‌گذاری ایران در اواخر مردامهام مدعی شد: ۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی امسال در کشور جذب شده است.

از سویی دیگر با وجود اینکه میزان جذب سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس گزارش بلومبرگ بر ۵/۴میلیارد دلار رسیده است اما مقامات مسئول پیش‌بینی می‌کنند که این رقم تا پایان سال به ۸میلیارد دلار افزایش پیدا کند. در این زمینه رئیس انجمن سرمایه‌گذاری مشترک ایران و کشورهای خارجی پیش‌بینی و اظهار امیدواری کرد که تا پایان امسال سرمایه‌گذاری مستقیم در ایران از مرز ۸ میلیارد دلار عبور کند.

با توجه به جمیع موارد فوق به نظر می‌رسد باید آمار مرادوات و منابع و مصارف ارزی ایران دیگر شفاف شود و حداقل باید مشخص شود طی ۵ سال گذشته منابع و مصارف ارز به چه شکل بوده است، که این وظیفه بر عهده وزارت اقتصاد، بانک مرکزی و سازمان برنامه می‌باشد.

❖ **ارز باید ارزان شود**

واردات در دولت یازدهم به دلیل افت قیمت جهانی نفت و اثرپذیری بازارهای کالایی جهانی از این مؤلفه، بسیار ارزان‌تر تمام می‌شود و به گواه دولت‌مردمان و همچنین آمارهای اقتصادی، صادرات نفت و فرآورده‌های آن و همچنین انواع کالا نیز افزایش یافته است، بدین ترتیب حال که مصارف ارزی کاهش و منابع ارزی ایران افزایش یافته است، مشخص نیست که چرا قیمت ارز در کشور کاهش نیافته است.

نام شرکت	آخرین قیمت	تغییر قیمت
بانک انصار	۲۰۰۰	۳۳-
ح. ملی صنایع مس ایران	۹۸۰	۲۲۷-
سایپاشیشه	۱۷۳۴	۲۱۲+
ح. گروه صنعتی بارز	۲۵۰۰	۲۲+
ح. سیمان کردستان	۵۸۰	۳۷-
توسعه معادن روی ایران	۳۳۴۱	۱۶۳+
سیمان ایلام	۴۱۲۷	۱۹۷+
سیمان غرب	۳۲۰۰	۱۵۲+
لوله‌وماشین‌سازی ایران	۳۳۹۰	۱۵۶+
سیمان تهران	۳۷۰۳	۱۲۸+
لیتیات کالر	۲۳۶۶	۱۱۲+
سیمان‌هکتمان	۲۴۱۰	۷-
سیمان داراب	۱۲۹۲	۶۱+
سرمایه‌گذاری نیرو	۱۵۲۹	۷۳+
سیمان قائن	۱۶۵۰۶	۱۵۳۶+
معادن هاونند	۸۵۹۵	۲۰۹+
سیمان‌شاهرود	۲۳۲۴	۱۱۷+
سرمایه‌گذاری ساختمان ایران	۳۳۵۵	۱۵۵+
سرما آفرین	۳۰۸۵	۱۲۶+
بیسم ملت	۱۶۴۷	۷۸+
فراوری‌موامعدنی ایران	۸۲۸۹	۳۵۱+
سیمان بهبهان	۱۵۴۹۵	۳۷۷+
سیمان‌ارومیه	۳۸۶۴	۱۸۸+
گروه‌صنعتی یونان	۳۸۱۷	۱۸۰+
سیمان فارس و خوزستان	۱۸۶۴	۸۸+
سیمان‌سیاهان	۱۴۴۴	۶۸+
ح. سیمان شرق	۱۹۸	۵+
سرمایه‌گذاری شاهد	۱۲۲۱	۵۸+
پسب‌سازی ایران	۳۳۴۹	۱۵۱+
سرمایه‌گذاری مسکن شمال شرق	۱۲۱۱	۶۷+
بیسم آسیا	۱۹۱۷	۷۰+
تورستی ورفاهی آبادگران ایران	۳۳۵۵	۱۰۶+
پکت‌ادریزایجان‌غربی	۱۷۵۰	۲۰+
مارگابریز	۶۶۵۴	۲۹۷+
لامپ پارس شهاب	۶۸۸۶	۲۲۷+
کسترش‌صنایع خدمات‌کشاورزی	۲۹۲۳	۱۲۵+
صنعتی بهشهر	۳۷۹۹	۱۳۵+
سیمان خوز	۲۹۲۲	۱۴۲+
قنداسفهان	۶۲۷۹	۳۰۳+
نوسازی‌وساختمان تهران	۳۳۱۰	۱۱۰+
پارس سرام	۲۸۰۰	۱۰۸+
قندهکتمان	۳۳۵۴	۱۶۰+
کمیابن‌سازی ایران	۱۰۳۰	۳۰+
کاوشی الوند	۱۶۶۴	۷۹+
قندارستان	۳۳۴۹	۱۵۹+
افت	۸۰۰۰	۶۴+
ملی صنایع مس ایران	۲۰۵۰	۲۶+
عمران‌وتوسعه‌فارس	۳۲۲۸	۱۰۶+
قند ثابت خرسان	۱۳۴۱	۳۸+
سیمان شرق	۱۱۸۹	۳۱+
لیتیات پاک	۳۳۱۵	۲۷+
سیمان کردستان	۱۵۹۰	۷۵+
سیمان شمال	۱۷۶۰	۸۳+
بیسم دانا	۳۷۲۴	۱۲۹+
سرمایه‌گذاری توسعه صنایع سیمان	۱۳۴۹	۶۱+
ماشین‌سازی اراک	۳۲۷۰	۹۵+
سرامیک‌های صنعتی اردکان	۵۰۲۲	۵۷+
قند نیشابور	۱۳۲۴	۶۲+
موترون	۵۳۷۹	۱۹۰+
معادن باق	۹۶۶۶	۳۵۵+
شیشه همدان	۸۶۴۸	۳۰۳+
سرمایه‌گذاری مسکن	۶۳۳۰	۳۱+
باما	۳۰۸۰	۳۵+
کارخانجات تولیدی شیشه‌سازی	۳۳۳۷	۱۵۴+
رخشان تهران	۱۱۹۳	۱۸+
ریگت‌سازی مشهد	۵۳۰۳	۸۷+
سخت آند	۲۱۵۰	۶۲+
بیسم ما	۳۷۱۳	۴۰+
ملی‌تولید توسعه‌ساختمان کالسین	۱۳۰۰	۳۶+
صنایع لایت‌سیک هسند	۲۹۱۵	۲۷-
معادنی و صنعتی گل‌گهر	۲۹۵۸	۸+
پارس‌کومار	۳۱۷۵	۳+
سیمان خوز	۹۲۴۹	۳۱۲+
ایران‌پتالیت‌اروپا	۲۱۶۰	۶۲+
گروه صنعتی بارز	۳۳۷۵	۶۷-
تأمین ماسه ریخته‌گری	۲۰۱۹	۷۸+
موتورسازان‌تاکتورسازی ایران	۲۸۰۳	۱۷+
زاداپاور ایران	۳۵۳۵	۳۰+
مهرگرم‌کام	۱۹۲۰	۲۸+
صنایع شیمیایی فارس	۱۶۷۰	۲+
شهد	۴۹۰۰	۲۰۰+
پالایش‌نفت اسفهان	۴۶۷۸	۵۹+
پتروشیمی شازند	۳۷۷۹	۳۰+
سیمان‌مهرگان	۳۷۰۰	۶۴+
تولیدی کاشک تکرام	۱۰۲۰	۱۱+
پالایش‌نفت تهران	۳۰۱۱	۲۱+
پارس خودرو	۱۲۸۹	۱۳+
کشتورزی و دام‌پروری مگسک	۸۵۰۱	۹۳+
نفت بهران	۱۹۸۳	۹۲+
سالدین	۱۸۲۰	۲۴+
سرمایه‌گذاری صنایع پتروشیمی معزورسان ایران خودرو	۳۵۶۹	۲۱-
آسان پرداخت پتروشین	۱۵۹۷۰	۷۲+
نوردد قطعات فولادی	۵۰۱۳	۳۸+
گروه‌همین	۲۱۰۲	۷۰+
کارت اعتباری ایران کیش	۴۳۹۵	۳۸+
ح. معادنی و صنعتی گل‌گهر	۱۰۹۷	۱۴-
سرمایه‌گذاری‌معلی	۱۱۳۴	۶+
پالایش‌نفت تبریز	۴۹۰۰	۱+
کسترش‌نفت و گاز پارسیان	۱۹۴۴	۳۵+
پارس پامچال	۷۳۲۰	۲۵۸-
لارازار‌واردوسازی دکتر عبیدی	۱۶۲۲۰	۷۷۳+
بانک کارآفرین	۱۹۷۰۰	۲۷۷+
حسل و نقل پتروشیمی(سهامی عام	۳۹۱۴	۱۳-
قندنقش جهان	۸۱۹۰	۱۹۰+
زیونیک ایران	۱۳۵۵	۱۴+
سرمایه‌گذاری خوارزمی	۹۱۳	۴+
واسپاروی ملت	۱۲۶۰	۱۴-
فراورده‌های نئوپرایران	۳۳۲۰	۲۲-
ایران خودرو	۳۱۲۰	۱۴+
پتروشیمی پردیس	۷۷۸۰	۱۱۰+
لعابریان	۳۵۵۱	۳۸+
پارس مینو	۴۸۰۰	۱۲۳+
ماشین‌سازی اراک	۳۳۸۰	۵+
سرمایه‌گذاری پردیس	۱۰۳۵۰	۱+
تاپدوژ خاورمیانه	۳۸۰۰	۵+
سرمایه‌گذاری سایپا	۱۱۰۱	۳-
کاوشی سعیدی	۱۷۲۹	۵۸+
فنزسازی‌وز	۱۱۰۴	۱۹-
صنایع پتروشیمی کرمانشاه دارووسازی سینا	۲۹۱۰	۲۷+
دارویی رازک	۱۹۷۰۰	۲۷۷+
نورد آلومینیوم	۱۳۱۳	۸-
سرمایه‌گذاری توسعه آذربایجان	۲۹۲۴	۱۳۹+
سامان کاشف‌اسفهان	۱۹۰۴	۲+
گروه صنعتی پاکشو	۱۴۲۰۰	۱۷۲+
الکترونیک خودرو شرق	۳۷۰۰	۱۵+
تولیدی‌مهرام	۱۶۵۵۸	۷۸۸+
سرمایه‌گذاری توسعه‌معلی	۱۵۰۱	۱۵-
دارووسازی جابیر-این‌خیان	۱۳۳۰۳	۳۷۲+
نفت پارس	۵۳۷۳	۴+
کاوشی پارس	۹۰۹۳	۳۰۲+
صنعتی ایا	۳۸۸۸	۶۱+
پتروشیمی‌شیراز	۱۶۵۱	۱۹+
سیمان‌خاش	۸۰۰۰	۱۶۰+
ح.س. زمین وساختمان مسکن نارون	۱۰۱۸۳	۵+
تولیدموادولیه‌داروپخش	۹۰۵۰	۱۹+
پالایش‌نفت بندرعباس	۳۷۱۸	۰+
گروه دارویی سیمان	۳۲۰۲	۹۲-
شرکت ارتباطات سیار ایران	۳۳۱۰۳	۲۹+
فولاد خوزستان	۳۱۹۰	۷+
ایران‌رادو	۳۶۰۰	۱۳+
بیسکویت کرچی	۳۸۵۰	۱۷+
فولاد خرسان	۳۵۵۵	۲۱۶+
صنایع غذایی چینی‌ایران	۱۰۲۸۹	۱۵۸+
سیمان‌اسفهان	۱۱۷۷۰	۵۹۱+
داروپخش (معدنیگ	۱۹۸۸۰	۹۵+
دارووسازی فارابی	۸۵۰۰	۱۲+
کاوشی	۱۳۳۰۰	۲۴۴+
شیمی دارویی داروپخش	۶۰۴۴	۲۸۷+